

Modul Uvod u Montessori

Promatranje na Montessori način

Kad bih vam rekla da postoji planet na kojem nema škola, nema učitelja, nema potrebe za učenjem, i gdje, živeći i hodajući, bez ikakvog daljnjeg napora, stanovnici sve spoznaju i svo znanje čvrsto učvrste u svoju um, ne bi li ti ovo izgledalo kao lijepa bajka? Pa ovo, što zvuči tako fantastično da se čini izmišljotinom plodne mašte, činjenica je i stvarnost; to je nesvjetsni dječji način učenja. - Maria Montessori

Često puta interveniramo u dječje svađe prije nego djeca iscrpe sve mogućnosti rješavanja konflikta. Umjesto da intervenirate - promatrajte. Što rade konkretno? Kakve su im geste? Kako razgovaraju? Kad vas pak pitaju za intervenciju vratite im lopticu i pitajte ih zauzvrat: “kako misliš da bi ovo mogli riješiti? što možemo sada? Hoćemo ovako ili onako?”

Dijete između 0 i 6 godina, vjerovali ili ne, ima silnu želju za učenjem. Učenje je poput disanja, ono je za dijete nehomična radnja: ono ne može bez toga i ne može odlučiti da to ne čini. U tim ranim godinama djeca uče prirodno i bez napora.

Promatranje za mene znači i povezivanje sa djetetom. Raditi od doma sa dvoje male djece koja nisu u vrtiću je najljepša avantura koja mi daje, uz velike izazove, i priliku da upoznam svoju djecu na najdubljoj razini i s njima se povežem.

Za Mariju Montessori, međutim, ova vrsta učenja ne može se odvijati uz obrazovanje koje je usmjereno na davanje i primanje informacija od vrha do dna (top - bottom), na sustavan

način: to mora biti proces koji poštuje jedinstvenost svakog djeteta i prati njegove individualne interese i tempo. **Za poučavanje na ovaj način potrebno je koristiti alat koji je Maria Montessori smatrala temeljnim u obrazovanju: promatranje.**

Jeste li znali da se na Montessori diplomskim programima za učitelje provede mnogo sati promatrajući djecu?

Promatranje doslovno znači sjesti i pisati bilješke, zapisivati ono što se promatra na potpuno objektivan način, bez osuđivanja. Na primjer, ako promatram djecu u trenutku kada se spremaju izaći iz kuće i zapišem: "Djeca rado izlaze u dvorište", to je moj sud, ne objektivno promatranje. Objektivno promatranje bilo bi: "sada je 10 sati, djeca se spremaju za izlazak, P. traži drugu cipelu, L. je gura prema vratima, ..."

Promatranje je osnova poučavanja. Od tuda sve počinje i nikad (ali zaista nikad), ne bismo trebali nuditi djeci praćenje standardiziranih nastavnih planova i programa.

Da bi nekoga poznao moraš provoditi vrijeme s njime. Ako se želiš povezati s njim moraš ga promatrati.

Nismo dovoljno svjesni koliko je praćenje individualnosti ključno: često govori da razumijemo, ali kulturološki nismo spremni. Nismo spremni prihvatiti da neko dijete prohoda ranije, netko kasnije. Da netko čita prije, netko poslije. Da netko usvaja matematiku na ovaj, a netko na onaj način.

Posebno u roditeljstvu, ako objektivno ne promatramo svoju djecu kako bismo razumjeli njihove potrebe, ne možemo naučiti voljeti ih onako kako trebaju biti voljena. Na talijanskom se kaže, “provare per credere!” (“pokušaj i uvjeri se!”).